
Mela Ragamalika by Maha Vaidyanatha Shiva Iyer

श्रीमल्लवैद्यनाथशिवविरचिता मेहरागमालिका

Document Information

Text title : Mela Ragamalika by Maha Vaidyanatha Shiva Iyer

File name : melarAgamAlikAmahAvaIdyanAthaIyer.itx

Category : misc, kRitI

Location : doc_z_misc_general

Author : svAtitirunAL

Transliterated by : Pallasena Narayanaswami ppnswami at gmail.com

Proofread by : Pallasena Narayanaswami ppnswami at gmail.com

Description-comments : Collection

Latest update : August 23, 2019

Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

November 14, 2021

sanskritdocuments.org

Mela Ragamalika by Maha Vaidyanatha Shiva Iyer

श्रीमहावैद्यनाथशिवविरचिता मेहरागमालिका

MahA VaidyanAtha Iyer (1844-1892 A.D.), popularly known as shivan, was born in the village of VaiyacEri, near Ta njAvUr. His father, Pa ncanada Iyer, who gave him initial training in music, was a music scholar and devotee of Lord shiva. Of the four sons, shivan was the third, and his elder brother, RAMasvAmi shivan was also a proficient musician and composer.

Later, the shivan brothers learnt the subtle aspects of music from Anayya, and from MaNambucAvadi Ve NkaTasubba Iyer, a direct disciple of Saint TyAgarAja. Even as a boy of ten, VaidyanAtha shivan could sing in all the three SthAyi-s with remarkable skill and accuracy. He used to sing in the GAndhAra shruti- the third kaTTai of Harmonium, and move between six kAla-s with great speed. At the age of 12, he gave his first public performance in KalliDaikuricci, in the distinguished presence of SubrahmaNya DEshikar and AmbalavANa DEshikar, the Adhipati-s (chiefs) of TiruvADutturai Matham. Among the audience were two reputed musicians of that time, Periya VaidyanAtha Iyer, and Cinna VaidyanAtha Iyer. Impressed with his performance and the depth of his musical knowledge, SubrahmaNya DEshikar as well as the Sadas (assembly) conferred upon him the title MahA. His favourite musical form was Manodharma sa NgItaM (extempore rendition), and at a very young age, he became proficient in rendering AlApana, tAnaM, pallavi, neraval and kalpanA svara. He was also gifted with a magnificent voice. Once, during a pallavi competition, he thrilled the audience with an amazing exposition of nArAyaNagauLa rAgam, and defeated one famous Pallavi VidvAn, VeNu, and won several laurels. Fiddle Ve Nkoba Iyer accompanied him on the violin. On another occasion, he stunned the Sabha with his famous pallavi in kalyANi rAgam, set to Simhanandana tALaM, (the longest of the 108 tAla-s) consisting of 128 akShara-kAla-s, The sahityam of this lengthy and intricate pallavi reads:

गौरीनाथक कनकसभा नाथक

હાલાહલધર ગડ્ગાધરહર ।

સ્મરહરપુરહર શિવકામેશ્વર

ચિદંબરેશ્વર નટરાજ મામવ ॥

Later, he recast this pallavi into a tillAnA, ThIM tara tiranA in KalyANi, in the same Simhanandana tALaM. This tillAnA is also sung in rAga kAnaDa. VaiyanAtha Iyer was also a gifted performer of HarikathA kAlakShEpaM. Throughout his life, shivan enjoyed the healthy patronage of the rulers of RamanAthapuraM.

The kAmbhoji pada varNaM, Pa NkajAkShi pai, and the nAgasvrAvali kRRiti shri sha Nkara GuruvaraM are his well-known compositions, among various other kRRiti-s in Tamil and Sanskrit. In addition, many of the compositions which are attributed to his elder brother RAmasvAmi, undoubtedly enjoy co-authorship with VaidyanAtha shivan, and contain the rAgamudra guha dAsa. Here is a partial list of such compositions by shivan brothers:

પાહિમામ્ શ્રી રાજરાજેશ્વરિ (જનરજ્જનિ)

મનવિનિ વરુ (કનકાડ્ગિ)

પડ્મજાક્ષિ પૈ (કામ્ભોજિ વર્ણ)

કડકેક્કલ્ (બેગડ)

એક્કાલતિલું (નાટ્ટકુર ન્જિ)

મુત્તુક્કુમારય્યને (શકુરાભરણ)

ઉનતુ પાદં તુણયે (ચકવાકં)

નટનં શેય્તું (કેદારગૌળ)

શ્રિ શકુર ગુરુવરં (નાગસ્વરાવલિ)

માલ્ મરુગનૈ (બિલહરિ)

In any case, MahA VaidyanAtha Iyer's greatest contribution to CarNAtic music is of course, his famous 72 MELa rAgamAlikA. But this was not the first, single composition covering all the 72 mELa rAga-s. One LAvaNi VE NkaTa Rao, a court poet in the Tanjore kingdom, a scholar in Marathi, Tamil and Telugu, and a brilliant exponent of of LAVani (a type of Marathi folk style) singing, composed a version of the 72 mELa rAgamAlikA, called "BAhattara MELakartA" in Marathi. This composition begins with the phrases shrImAn Jokari RAjya ViShNu sama, and incorporates the RAga mudrain each line of the charaNAm. The theme is erotic, and is in praise of SakhArAm SAhEb, the son-in-law

of the ruler. MahA VaidyanAtha Iyer was entrusted with the task of setting this composition to music. He accomplished this with great ease in a short period of seven days, and was awarded 2000 rupees, besides many gifts. It is said that LAvaNi Ve NkaTa Rao played the mRRida NgaM to the singing of MahA VaidyanAtha Iyer. However, MahA VaidyanAtha Iyer did not relish the erotic nature of the theme and the nara stuti(praising a human) in this composition, so, he wrote a suitable alternate sAhityamin praise of Lord PraNatArtihara (shiva) of the mammoth temple at TiruvaiaAr. This is the version that is currently in vogue as the MELarAgamAlikA. The entire rAgamAlikAis set to Adi tALaM. The pallaviis sung in shrI rAgam, followed by some beautiful jatiphrases in the tillAnA style; there is no anupallavi, and the charaNam has 72 lines, one for each mELakartA, with the rAgam mudra (signature) skillfully woven in each line. At the end of each mELa rAgam, there is a chiTTa svaram, and further, to enhance the beauty of the composition, his brother RAMasvAmi shivan added additional chiTTasvara-s at the end of each line, whose pUvA NgaM (the first half) is in the same mELaM, but the uttarA NgaM (the second half) is in the next mELaM. At the end of each chakraM, the pallavi is repeated in shri rAgam, and after line 36, at the commencement of the Prati madhyama series, the jati phrases are also sung.

This is not a composition that we hear in a concert platforms. Occasionally, in the past, one or two chakram-s of this lengthy composition has been rendered by singers like Musiri SubrahmaNya Iyer, and Smt. M. S. SubbalakShmi. In June 1989, the Gramophone Company of India (HMV) released an album (LP No. ECSD 40553), and simultaneously, a 60 minute cassette (No. HTCS 03B 3346) under the title: mELa rAgamAlikA cakra, where Smt. M. S. SubbalakShmi melodiously sings the complete rAgamAlikA with all the above-mentioned features and ciTTa svaram-s. Another audio-cassette is excerpts from a live recording of a Music Academy concert by Mudikondan Venkatarama Iyer, that features selected chakram-s from the MELarAgamAlikA.

The theme of this rAgamAlikAis advaitic, and highly philosophical, and is packed with several well-know (and not so well-known) anecdotes from ancient mythology. A full-fledged commentary in Tamil, known as "shivapriya", written by V.S.V GurusvAmi shAstrigal of VaragUr is available in a 1989 Music Academy publication, "The MELarAgamAlikA of Maha Vaidyanathan Sivan. This tamil book, edited by T.S.Parthasarathy, also includes the notations of the rAgamAlikA, as sung by M. S.

Subbalakshmi. The text of the original Marathi language rAgamAlikA, BAhattara MELakartA of LAvaNi VE NkaTa Rao is also given in this book.

This text (with notations in English) appeared earlier in the scholarly work, The SaMgraha CUDamaNi of GovindAchArya (Edited by Pandit S. Subrahmanya Sastri, and published by The Adyar Library, 1938).

Another valuable book, MELarAgamAlikA of MahA VaidyanAtha shivan, edited by Pandit S. Subrahmanya Sastri, published by the Adyar Library and Research Center, Madras (1937), later revised by Smt S. Sarada (1979) (in Sanskrit and English) provides Notations in both English and Sanskrit.

। ताणं - आदि ।

। पल्लवि - श्रीरागम् ।

प्रजातातिडरप्रभो पुरारे प्रणवरूप सम्पदे पदे ।

प्रणामामि श्री प्रकृतिप्रेरक प्रमथगाणपते पदे पदे ॥

। जति ।

तां तां तकाक धीं धीं धिमितरि डिटतक तरिकुडु

तधीं धीकु तकाधिमि तकातरि डिटतक अं

नादिरु दिरुधों दिरुदिरु दितिल्लाना दिरिना ताना द्योन्तिरि

तकाक तकाजणु तकाधिमि ध्रुङ्गतत् तणाङ्गुतो तकातिक तधिङ्गिणतो

। अनुपल्लवि - यरणम् (७२ मेण) ।

(शुद्धमध्यममेण १ - ३६)

कनकाङ्ग्या रमया पूजित सनकादिप्रिय कृपालय ॥ १ ॥

रत्नाङ्ग्या धर्मसंवर्धन्या रमण मां परिपालय ॥ २ ॥

गानभूर्तिरिति धनशास्त्रमानमूर्धन्यैर्गदितोऽसि ॥ ३ ॥

श्रीवनस्पतिदलसमर्थनेन पावनभक्तैर्विदितोऽसि ॥ ४ ॥

मानवतीभिः स्मृतिभिरुक्तकर्मकृन्मानवपापं वारयसि ॥ ५ ॥

तानरुपिणं त्वां भजन्ति ये तारमुपदिशंस्तारयसि ॥ ६ ॥

देवसेनापतिजनक नीलग्रीव सेवकजनपोषण ॥ ७ ॥

હનુમતો ડિણ્ડિમભવં સ્તુવતઃ સુતનુમતોડદદા ભૂતિભૂષણ ॥ ૮ ॥

ભાનુકોટિસદ્ગુણ મહેશ ધેનુકાસુરમારકવાહન ॥ ૯ ॥

આનન્દનાટકપ્રિયામરવર શ્રીનન્દનાટવીહવ્યવાહન ॥ ૧૦ ॥

કોકિલપ્રિયામ્રકિસલયાડ્ગ ગોકુલપાલનપટુભયભઞ્જન ॥ ૧૧ ॥

બહુરૂપાવતીહ ભવાન્ માં મુહુર્મુહુરૂર્જિતભક્તજનરઞ્જન ॥ ૧૨ ॥

ધીરભદ્રાખ્યાયકપ્રિય વીરભદ્રાદિપાલિતશરણ ॥ ૧૩ ॥

દેવકુલાભરણોદ્ધારક શ્રીવસુદેવકુલાભરણનતચરણ ॥ ૧૪ ॥

જિતમાયા માળવગૌળાન્તર્ગતમાહેશઃ ત્વાં વિન્દન્તિ ॥ ૧૫ ॥

ચક્રવાકકુચાર્ધાડ્ગ ત્વત્કૃપયા શક્રવાક્ષપતિસુરઃ નન્દન્તિ ॥ ૧૬ ॥

તેજસા જિતસૂર્યકાન્ત્યા ગૌર્યા ઓજસાડતુલપ્રતાપ ॥ ૧૭ ॥

શુભકર હાટકામ્બરિશરાજનિભકર હતભક્તપરિતાપ ॥ ૧૮ ॥

ઝંઙુરધ્વનિયુતમાલાધર ટંકુરધ્વનિયુતયાપ ॥ ૧૯ ॥

મહાનટ ભૈરવીમારુતિભારતીસહાયદેવૈર્નતકોપ ॥ ૨૦ ॥

શિવ નત્કીરવાણીવશગ ભવન ઇવ વસ મે મનસિ ॥ ૨૧ ॥

ખરહરપ્રિયમાલોક્ય પરાત્પર હર દયયા પાલિતવાનસિ ॥ ૨૨ ॥

ગૌરીમનો હરિદમ્બર સતતં ગૌરિવ વત્સે રમતે ભવતિ ॥ ૨૩ ॥

યોડસૌ અરુણપ્રિયાદિત્યઃ તં ત્વા સા શ્રુતિરાનતા ભવતિ ॥ ૨૪ ॥

મારરઞ્જનીવરદ નિરહકુારજના મુક્ત્યૈ ત્વાં સ્તુવન્તિ ॥ ૨૫ ॥

ચારુ કે શિવલિડ્ગમનાર્થ્ય મેરુધન્વન્ સુખમાપ્નુવન્તિ ॥ ૨૬ ॥

સરસાં ગીર્તિ કીર્તિ દિશ મે તરસા અડ્ગીકૃતહતમદન ॥ ૨૭ ॥

હરિકામ્બોધિસમ્ભવામરદુરિતનિવારક સ્મિતવદન ॥ ૨૮ ॥

ધીર શકુરાભરણસમં ત્વાં ઘોરશકુયા નો જાને ॥ ૨૯ ॥

જ્ઞાનગાનં કૃતવતાં વરદ શ્રીનગાનન્દિનીજાને ॥ ૩૦ ॥

યાગપ્રિયામરત્યાગપ્રિયં વિધિં દ્રાગપ્રિયેણ શિક્ષિતવાનસિ ॥ ૩૧ ॥

સદાનન્દે ત્વયિ રાગવર્ધનીં મુદા પુનિતવર્તીં રક્ષિતવાનસિ ॥ ૩૨ ॥

શ્રિતગજવદન ગાડગેય ભૂષણીકૃતભુજડગ નતસુરકદમ્બ ॥ ૩૩ ॥

વાગધીશ્વરીશ્રિયૌ ચદડગસમ્ભવે ભોગમોક્ષદા જગદમ્બા ॥ ૩૪ ॥

શૂલિની તથા ધર્મવર્ધન્યા ખેલસિ દયયા સુરવરિષ્ઠ ॥ ૩૫ ॥

કૈલાસાયલનાટનકૃદ્ભુજશૈલદાડકચરણાડગુષ્ઠ ॥ ૩૬ ॥

(પ્રણાતાર્તિહર પ્રભો પુરારે)

(પ્રતિમધ્યમમેળ ૩૭-૭૨)

પ્રતિભિમ્બરસાલગફલસમા વિષયા ઇતિ ભિમ્બાધરાઃ સન્ત્યજન્તિ ॥ ૩૭ ॥

યે ભવજલાર્ણવં સન્તરિતું તે ભવદ્ગ્નિનૌકાં ભજન્તિ ॥ ૩૮ ॥

ઝલં ઝલવરાણિગીતમાલાધર જલન્ધરાસુરમારક ॥ ૩૯ ॥

સુરદાનવનીતામૃતવિમુખ વરદાનનિરત તારક ॥ ૪૦ ॥

ભોઃ પાવનીપિષ્ઠાસ્વાદન રસિકભૂપ અવ નીપવનસુન્દર ॥ ૪૧ ॥

રઘુપ્રિયાર્ચિતરાજીવચરણ મધપ્રણાશન ભુજમન્દર ॥ ૪૨ ॥

ગવામ્ભોધિઃ તીર્ણ ઇવ મયા ભવામ્ભોધિઃ તવ દયયા ॥ ૪૩ ॥

ઇહ પ્રસન્નો ભવ પ્રિયતમયા સહ પ્રમથપ દ્રાગુમયા ॥ ૪૪ ॥

સર્વશુભાપં તુ વરાણિકાક્ષં કુર્વનુગ્રહં ત્વાં વન્દેહમ્ ॥ ૪૫ ॥

સદય ષડ્વિધમાર્ગિણિ મનુજે હૃદયગ ન કુર્વે સન્દેહમ્ ॥ ૪૬ ॥

સુવર્ણાં ગીતિં સમુપદિશ પ્રથમવર્ણાડગીકૃતવૈકુણ્ઠ ॥ ૪૭ ॥

દિવ્યમણિબન્ધે બદ્ધનાગકકુણ ભવ્યમણિલસિતશ્રીકણ્ઠ ॥ ૪૮ ॥

સુબલારિમુખામરપ્રપૂજિત ધવળામ્બરીપતેર્દુર્દર્શ ॥ ૪૯ ॥

સુરૂપનામનારાયણીસહચર સ્વરૂપભાસકાદર્શ ॥ ૫૦ ॥

ધર્મકામવર્ધનીવિલસિત નિર્મલાડગ શુભદાયક ॥ ૫૧ ॥

નિતરાં અપ્રિયવાદિનિ વિમુખ નતરામ અગ્નિસાયક ॥ ૫૨ ॥

ચિદમ્બરગમનશ્રમાપહરણં કદમ્બરમણ મમ દીયતામ્ ॥ ૫૩ ॥

વિશ્વં ભરિતં ત્વયાષ્ટમૂર્ત્યા શશ્વદ્નમાધીયતામ્ ॥ ૫૪ ॥
 શ્યામળાડ્ગીકૃતવામભાગ કોમળાડ્ગજશરભડ્ગ ॥ ૫૫ ॥
 ષણ્મુખપ્રિયાડ્ગુપ્રિયજનક હિરણ્મયાડ્ગનત શરભાડ્ગ ॥ ૫૬ ॥
 હર સિંહેન્દ્રમધ્યમાર્ધાડ્ગ નરસિંહ અજિનામ્બર ॥ ૫૭ ॥
 પુરહર હૈમવતીમનોહર હર રક્ષિતસુરનિકર ॥ ૫૮ ॥
 વિદિતધર્મો અતિકાચજિદ્રામૌ મુદિતમનાઃ ત્વં રક્ષિતવાન્ ॥ ૫૯ ॥
 નીતિમતીહ જનેડતિપ્રિયોડસિ પ્રીતિમતિરહિતાન્ શિક્ષિતવાન્ ॥ ૬૦ ॥
 શ્રિયોડધિકાં તાં અણિમાદિદાં પયોધિકાન્તામણિસેવિતામ્ ॥ ૬૧ ॥
 ધર્મવર્ધનીં સુરર્ષભપ્રિયાં નિર્મલભક્તૈર્ભાવિતામ્ ॥ ૬૨ ॥
 મનનશીલતાં ગીર્વાણપતેઃ જનનવર્જિતામુક્તવતીમ્ ॥ ૬૩ ॥
 ભૂમિષુ વાયસ્પતિસમ્બન્ધસ્વામિને જ્ઞાનં દત્તવતીમ્ ॥ ૬૪ ॥
 મેયકલ્યાણીં વાયં દિશતીં મોયકદાયિનીં રમસે ॥ ૬૫ ॥
 વિચિત્રામ્બરીષવરદભાગ સચિત્રગુપ્તમાગઃ ક્ષમસે ॥ ૬૬ ॥
 સુચરિત્રમુખભક્તસડ્ગીત સુચરિત્રમુખરિતવાદ્ય ॥ ૬૭ ॥
 જ્યોતિઃસ્વરૂપિણિ ત્વયિ પ્રસન્ને ભાતિ સ્વરૂપં કિં નાદ્ય ॥ ૬૮ ॥
 ધાતુવર્ધનીં તવાભિધાસુધાં પાતુકામિની મમ રસના ॥ ૬૯ ॥
 સુખેન આસિકાભૂષણં હિ સતાં મુખે નાસિકેવ વિવસન ॥ ૭૦ ॥
 કોસલપઃ ત્વાડડપૂજ્યાદ્યં હિત્વા સભાપતે મુમુદે હિ ॥ ૭૧ ॥
 ભક્તાપદાનરસિકપ્રિય ત્યક્તાપદાનન્દં મમ દેહિ ॥ ૭૨ ॥
 (પ્રણતાર્તિહર પ્રભો પુરારે)

॥ ઇતિ શ્રીમહાવૈદ્યનાથશિવવિરચિતા મેળરાગમાલિકા સમાપ્તા ॥

Encoded with commentary and proofread by
 Pallasena Narayanaswami ppnswami at gmail.com

——
Mela Ragamalika by Maha Vaidyanatha Shiva Iyer

pdf was typeset on November 14, 2021

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

